

ЪРСКИН КОЛДУЕЛ ЛАМПАТА

Превод от английски: Кръстан Дянков, 1980

chitanka.info

Бандата ученици от града мина по шосето рано привечер. Беше късна есен, но още топло, и момчетата, гологлави и с кънтящи гласове, скитаха за по-сигурно из покрайнините на града, по-далеч от полицията да отпразнуват на воля футболната си победа. Като минаваха покрай къщата на мисиз Уилкинз, спряха се и захвърлиха по една шепа камъни към малката едноетажна и небоядисана постройка.

Дребничката стара мисиз Уилкинз приближи вратата и се завзира в здрача. Момчетата я погледаха, после едно от тях извика колкото му глас държи името на Чарли.

Мисиз Уилкинз се затича обратно в стаята, грабна лампата — винаги запалена, тя стоеше до прозореца — и се върна с нея в двора. Застанали на пътя, момчетата продължаваха да я гледат — тя взе да обикаля къщата и да търси Чарли. Държеше лампата високо над главата си, та добре да вижда къде стъпва и да не се препъва. Като надникна навсякъде, спря, послуша се и после извика два-три пъти името на сина си.

— Чарли! Хей, Чарли! Къде си, Чарли, момчето ми?

В двора ненадейно полъхна ветрец, пламъкът на лампата трепна и шишето се опуши. Момчетата бяха изчезнали по пътя, не се виждаха, не се чуваха. Ръката на мисиз Уилкинз затрепери, тя вдигна очи към лампата, и то тъкмо навреме, да закрепил шишето със свободната си ръка — беше се разхлабило и за малко щеше да падне.

Тя претърси грижливо и задния двор, огледа се още веднъж из предния и продължи още половин час да обикаля наоколо, нагази дори в близката нива. Най-сетне, стигнала чак на пътя, тя реши да се прибере, залости вратата и остави лампата на масата до прозореца.

Изми опушеното шише, отпусна се на стола и загърна рамене с вълнения шал. После заприказва на глас и сегиз-тогиз млъкваше да се послуша, надничаше с надежда през прозореца.

От девет години съседите ѝ — кой както свърне — се мъчеха най-безболезнено да ѝ обяснят, че Чарли Уилкинз няма никога да се върне. Но как тъй, Чарли беше неин син и тя бе убедена, че рано или късно ще се върне. И никой не успя да разколебае вярата ѝ.

— С момчето ти се случи нещастие, мисиз Уилкинз — беше ѝ казал един съсед само преди седмица — и вече няма да си дойде.

Мисиз Уилкинз бе поклатила недоверчиво глава, както правеше всеки път. Не вярваше нито дума от приказките, които съседите ѝ

разказваха. Откакто го роди, Чарли стана за нея всичко на света и нея ако питаха, винаги щеше да живее.

Чарли Уилкинз бе напуснал дома преди единайсет години, замина за Ейкрън и се хвана там на работа в каучуковата фабрика. Две години по-късно полицейският началник в града получи от Ейкрън известие; в него се казваше, че Уилкинз паднал в някаква шахта с разтвор от химикали, в която, додето намерят и извадят тялото му, просто се разкапал. И понеже не изпратиха на майка му никакви останки, тя изобщо не повярва, че е мъртъв.

— Като замина, Чарли беше на двайсет години — прекъсваше тя всеки, който почваше да ѝ обяснява, че синът ѝ вече не е между живите — и ако довечера се върне, ще бъде на трийсет и една. Ще го видите, пораснал, едър и силен, с гъсти черни коси и сини очи; баща му имаше сини очи. Като замина на работа в Ейкрън, беше ми още слабичък, но ще се върне едър и силен — баща му беше такъв на неговите години. А и да се е променил, дойде ли си да ме види, ще си го позная аз! Чак толкоз не се е изменил, че да се излъжа.

Тя седеше на стола до прозореца, скръстила ръце на скута си, чакаше и се заслушваше. От време на време притваряше очи, но тоз миг се стряскаше, че е заспала и нетърпеливо надничаше през прозореца в нощта.

— Момчето ми ще се върне, няма да ме забрави — казваше си тя. — Ако щат от цял свят да дойдат да разправят, че нямало да се върне у дома, пак няма нито една думичка да повярвам, защото Чарли ми каза, че щом му е удобно, веднага ще си дойде да ме види, а Чарли никога не ме е лъгал, дори и малък като беше, тичаше по двора да гони врабците с лъжичка сол и попитам ли го „Направил ли си това и това?“, винаги истината ще ми каже, право в очите ме гледа и истината говори. Чарли винаги е бил честно момче.

Часовникът над камината удари десет. Мисиз Уилкинз го погледна и отново извърна глава към прозореца. Бе още рано за сън, тя и без това бе свикнала да стои будна до единайсет, а понякога, както чакаше, дочакваше и полунощ.

По пътя бавно премина автомобил. Мисиз Уилкинз наостри слух, изправи се. Автомобилът приближи къщата, но не спря, продължи нататък.

— Чарли ще си дойде — каза си тя, — все някой път ще си дойде. Може с автомобил, може и пеша. Не мога да разбера защо все се мъчат да ми втълпят, че нямало да си дойде!

Тя внезапно се надигна и впи пръсти в облегалката на стола — стори ѝ се, че е чула нещо. Звукът наподобяваше проскърцването на стола, но сякаш този път идваше отвън, като че изскърца вратичката на двора.

Още неуспяла да реши откъде се донесе звукът, на вратата се похлопа. Мисиз Уилкинз вкопчи ръце една в друга. Просто не знаеше какво да помисли. При нея никога не идваха толкова късно през нощта, недоумяваше какво да стори. И както седеше разтреперана, почукването се повтори. Този път скочи развълнувана.

— Това е Чарли! — извика тя.

Как ли не си внушаваше, че не бива да плаче! Припна към килера, където, скътани в кутия, криеше празничните си дрехи. Нервно разкъса връвта, а сълзите, които се стараеше да задържи, неочаквано изпълниха очите ѝ, заслепиха я. Посегна, но не видя накъде посяга. Пипнешком се измъкна от килера и понечи да свали дрехата, с която беше.

В този миг на вратата се потропа трети път. Сега вече нямаше съмнение, някой наистина чакаше. Три пъти го чу, нямаше грешка. Най-сетне смогна да се преоблече, изу домашните пантофи и нахлузи един от неделните чехли. Другия пхна някъде, но не ѝ остана време да запомни къде.

— Ида, ида! — развика се тя, с едната ръка заоправя коси, с другата взе да закопчава празничната рокля. — Ида, Чарли! Ида, момчето ми!

Роклята нагласи, но чехълът никъде не се виждаше. Не можа да го намери, макар че нямаше де да се дене, защото в бързината го изтърва наред стаята.

— Върна ли се, Чарли? Знаех си аз, нали ми обеща!

Разтича се из стаята, спря да грабне лампата и почна да наднича под столовете, под леглото.

— О, миличък Чарли! Значи си дойде, а?

Най после! Откри чехъла, обу го, пое пак лампата и се втурна към вратата.

— Чарли, Чарли, момчето ми! Знаех си, че ще дойдеш да ме видиш. През цялото време си знаех!

Стигна вратата, но треперещата ѝ ръка не можа да напипа ключалката. Остави лампата на пода и опита да отвори с две ръце.

— Тук ли си, Чарли? — високо попита тя.

— Тук съм, мамо!

— О, Чарли, момчето ми! Колко ми е драго!

— Защо не отваряш, мамо? Пусни ме да вляза! — обади се гласът.

— Моето момче! Моето момче! — изпищя мисиз Уилкинз.

Най-после ключът са превъртя и вратата се откряна. Тя се обърна, дигна лампата и стъпи на прага.

— Къде си, Чарли?

Застана на прага с лампата в ръка и втренчи поглед в двора. Никого не видя. Дворът беше гол и празен, какъвто винаги е бил.

— Къде си, Чарли! — тревожно извика тя. — Къде си?

Като излезе навън, иззад ъгъла на къщата изскочи някой.

— Тук съм мамо! — рече той. С нахлупена шапка и вдигната яка, фигурата се приближи към нея. — Не ме ли позна, мамо?

— Чарли, момчето ми, ти ли си? Ела по-близо да те видя, синко!

Пред нея, точно в светлината, струяща от лампата в ръката ѝ, застана някакво момче.

Лицето на мисиз Уилкинз се изкриви, сякаш я присви непоносима болка. Залюля се и за малко не падна на пръстта.

— Ти не си Чарли — сломено каза тя.

Групата хлапета на оградата изведнъж избухнаха в шумен смях. След като обръщаха хорските каруци нагоре по пътя и гонеха кравите от пасищата, на връщане отново приближиха къщата на мисиз Уилкинз. Тогаз един от тях, Бен Сиърз, предложи на останалите да им покаже как ще изиграе старицата. Момчетата се изпокриха в храсталака, откъдето можеха всичко да наблюдават и чуват.

— Ти не си Чарли! — повтори мисиз Уилкинз и сълзите ѝ роннаха. — Не си ти моето момче!

Бен Сиърз дръпна шапката от главата си, обърна се и избяга от двора. Момчетата се скриха в мрака и хукнаха по пътя.

Мисиз Уилкинз остана на двора с вдигната над главата си лампа.

— Не си ти Чарли! — рече си тя полугласно, едва разбираемо. —
Защо не беше ти, Чарли? Откога те чакам!

След малко мисиз Уилкинз се затътра обратно през двора и се
прибра в къщи. Затвори вратата, залости я и почна да съблича
празничната дреха. Като я сгъна грижливо в кутията, прибра я в килера
и отнесе лампата на масата до прозореца. Като всеки път, и сега не
пропусна да я остави на обичайното ѝ място, та колкото може повече
светлина да облива стъклата. После нагласи фитила — да бъде
пламъкът ярък и ясен и да не опушва шишето. Доволна, че ще свети
ярко и ясно, тя се отправи към леглото. Насред стаята тежко рухна на
пода.

Не можа да разбере — в чергата ли се спъна, или нейната тежест
я повлече. Изпънала се на земята, тя си помисли — и това беше
последната ѝ мисъл — дали, ако Чарли се върне, ще успее навреме да
стане и да му отвори.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.